

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 1289/2013

2013 m. gruodžio 11 d.

kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 539/2001, nustatantis trečiųjų šalių, kurių piliečiai, kirsdami išorines sienas, privalo turėti vizas, ir trečiųjų šalių, kurių piliečiams toks reikalavimas netaikomas, sąrašus

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 77 straipsnio 2 dalies a punktą,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽¹⁾,

kadangi:

- (1) abipusiškumo mechanizmas, kuris turi būti įgyvendintas, jeigu trečioji šalis, įtraukta į Tarybos reglamento (EB) Nr. 539/2001 ⁽²⁾ II priede numatytą sąrašą, taiko vizos reikalavimą bent vienos valstybės narės piliečiams, turi būti patikslintas atsižvelgiant į tai, kad įsigaliojo Lisabonos sutartis, ir į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką, susijusią su antriniais teisiniais pagrindais. Be to, tą mechanizmą reikia patikslinti, kad Sąjunga galėtų solidarai pateikti atsaką, jei trečioji šalis, įtraukta į Reglamento (EB) Nr. 539/2001 II priedo sąrašą, taiko vizos reikalavimą bent vienos valstybės narės piliečiams;
- (2) gavusios pranešimą iš valstybės narės, kad į Reglamento (EB) Nr. 539/2001 II priedo sąrašą įtraukta trečioji šalis taiko vizos reikalavimą tos valstybės narės piliečiams, visos valstybės narės turėtų reaguoti bendrai, tokiu būdu pateikdamos Sąjungos atsaką į situaciją, kuri daro poveikį visai Sąjungai ir sudaro galimybę jos piliečiams taikyti skirtingas sąlygas;
- (3) visiškas vizos reikalavimo abipusiškumas yra tikslas, kurio Sąjunga turėtų aktyviai siekti, plėtodama savo santykius su trečiosiomis šalimis, tokiu būdu prisidedama prie Sąjungos išorės politikos patikimumo ir nuoseklumo didinimo;
- (4) šiuo reglamentu turėtų būti nustatytas mechanizmas, kurį taikant būtų galima laikinai sustabdyti vizos reikalavimo

netaikymą į Reglamento (EB) Nr. 539/2001 II priede pateiktą sąrašą įtrauktai trečiajai šaliai (sustabdymo mechanizmas) ekstremaliosios situacijos atveju, kai reikia skubiai reaguoti siekiant išspręsti bent vienos valstybės narės patiriamus sunkumus, ir atsižvelgiant į bendrą ekstremaliosios situacijos poveikį visai Sąjungai;

- (5) sustabdymo mechanizmo tikslais žymus ir staigus padaugėjimas reiškia, kad viršijama 50 procentų riba. Jis taip pat gali reikšti žemesnį padaugėjimą, jeigu Komisija jį laiko taikytinu konkrečiu atveju, apie kurį praneša atitinkama valstybė narė;
- (6) sustabdymo mechanizmo tikslais mažas patenkinimo procentas reiškia, kad patenkinama maždaug 3 arba 4 procentai prašymų suteikti prieglobstį. Jis taip pat gali reikšti aukštesnį patenkinimo procentą, jeigu Komisija jį laiko taikytinu konkrečiu atveju, apie kurį praneša atitinkama valstybė narė;
- (7) būtina vengti piktnaudžiavimo, kylancio dėl vizos reikalavimo netaikymo trečiosios šalies piliečių trumpalaikio buvimo atvejais, kai jie kelia grėsmę atitinkamos valstybės narės viešajai tvarkai (*ordre public*) ir vidaus saugumui, ir su tuo piktnaudžiavimu kovoti;
- (8) šiuo reglamentu turėtų būti nustatytas teisinis pagrindas vizos reikalavimui arba to reikalavimo netaikymui subjektų, kuriuos atitinkamos valstybės narės pripažįsta tarptautinės teisės subjektais ir kurie nėra tarptautinės tarpyvriausybines organizacijos, išduotų kelionės dokumentų turėtojams;
- (9) kadangi Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1932/2006 ⁽³⁾ nustatytos pabėgėliams ir asmenims be pilietybės taikytinos taisyklės tokiems asmenims netaikomos, kai jie gyvena Jungtinėje Karalystėje arba Airijoje, būtina išaiškinti padėtį, susijusią su vizos reikalavimu tam tikrų Jungtinėje Karalystėje arba Airijoje gyvenančių pabėgėlių ir asmenų be pilietybės atžvilgiu. Šis reglamentas turėtų palikti galimybę valstybėms narėms savo nuožiūra priimti sprendimą dėl vizos reikalavimo netaikymo tos kategorijos asmenims, laikantis jų tarptautinių įsipareigojimų. Valstybės narės apie tokius sprendimus turėtų pranešti Komisijai;

⁽¹⁾ 2013 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2013 m. gruodžio 5 d. Tarybos sprendimas.

⁽²⁾ 2001 m. kovo 15 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 539/2001, nustatantis trečiųjų šalių, kurių piliečiai, kirsdami išorines sienas, privalo turėti vizas, ir trečiųjų šalių, kurių piliečiams toks reikalavimas netaikomas, sąrašus (OL L 81, 2001 3 21, p. 1).

⁽³⁾ 2006 m. gruodžio 21 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1932/2006, iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 539/2001, nustatantį trečiųjų šalių, kurių piliečiai, kirsdami išorės sienas, privalo turėti vizas, ir trečiųjų šalių, kurių piliečiams toks reikalavimas netaikomas, sąrašus (OL L 405, 2006 12 30, p. 23).

- (10) Reglamentu (EB) Nr. 539/2001 neturėtų būti daromas poveikis prieš to reglamento įsigaliojimo dieną Europos bendrijos sudarytų tarptautinių susitarimų, dėl kurių reikia nukrypti nuo bendrų vizų taisyklių, taikymui, kartu atsižvelgiant į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką;
- (11) siekiant užtikrinti, kad Europos Parlamentas ir Taryba tinkamai dalyvautų antrame abipusiškumo mechanizmo taikymo etape, atsižvelgiant į tai, kad vizos reikalavimo netaikymo sustabdymas visiems trečiosios šalies, įtrauktos į Reglamentu (EB) Nr. 539/2001 II priede pateiktą sąrašą, piliečiams yra ypač opus politinis klausimas ir į jo horizontalaus pobūdžio pasekmes valstybėms narėms, asocijuotosioms Šengeno šalims ir pačiai Sąjungai, visų pirma jų išorės santykiams ir bendram Šengeno erdvės veikimui, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus dėl tam tikrų abipusiškumo mechanizmo elementų. Suteikiant tokius įgaliojimus Komisijai atsižvelgiama į politinių diskusijų dėl Sąjungos politikos dėl vizų Šengeno erdvėje poreikį. Be to, tai atspindi poreikį užtikrinti tinkamą skaidrumą ir teisinį tikrumą taikant abipusiškumo mechanizmą visiems atitinkamos trečiosios šalies piliečiams, visų pirma atliekant atitinkamą laikiną Reglamentu (EB) Nr. 539/2001 II priedo dalinį pakeitimą. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais. Atlikdama su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą ir rengdama jų tekstus Komisija turėtų užtikrinti, kad atitinkami dokumentai būtų vienu metu, laiku ir tinkamai perduodami Europos Parlamentui ir Tarybai;
- (12) siekiant užtikrinti veiksmingą sustabdymo mechanizmo ir tam tikrų abipusiškumo mechanizmo nuostatų taikymą, visų pirma siekiant sudaryti sąlygas tinkamai atsižvelgti į visus atitinkamus veiksnius ir galimą tų mechanizmų taikymo poveikį, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai, susiję su atitinkamos trečiosios šalies piliečių kategorijų, kuriems turėtų būti taikomas vizos reikalavimo netaikymo laikinas sustabdymas pagal abipusiškumo mechanizmą, nustatymu ir su įgaliojimais nustatyti to sustabdymo atitinkamą trukmę, taip pat įgaliojimai įgyvendinti sustabdymo mechanizmą. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 182/2011⁽¹⁾. Tokiems įgyvendinimo aktams priimti turėtų būti taikoma nagrinėjimo procedūra;
- (13) Islandijos ir Norvegijos atžvilgiu šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip apibrėžta Europos Sąjungos Tarybos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės susitarime dėl pastarųjų asociacijos įgyvendiniant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* ⁽²⁾, patenkančios į Tarybos sprendimo 1999/437/EB ⁽³⁾ 1 straipsnio B punkte nurodytą sritį;
- (14) Šveicarijos atžvilgiu šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip apibrėžta Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarime dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendiniant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* ⁽⁴⁾, kurios patenka į Sprendimo 1999/437/EB 1 straipsnio B punkte nurodytą sritį, minėtą sprendimą taikant kartu su Tarybos sprendimo 2008/146/EB ⁽⁵⁾ 3 straipsniu;
- (15) Lichtenšteino atžvilgiu šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip apibrėžta Europos Sąjungos, Europos bendrijos, Šveicarijos Konfederacijos ir Lichtenšteino Kunigaikštystės protokole dėl Lichtenšteino Kunigaikštystės prisijungimo prie Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendiniant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* ⁽⁶⁾, kurios patenka į Sprendimo 1999/437/EB 1 straipsnio B punkte nurodytą sritį, minėtą sprendimą taikant kartu su Tarybos sprendimo 2011/350/ES ⁽⁷⁾ 3 straipsniu;
- (16) šis reglamentas yra Šengeno *acquis* nuostatų, kurias įgyvendinant Jungtinė Karalystė nedalyvauja pagal Tarybos sprendimą 2000/365/EB ⁽⁸⁾, plėtojimas. Todėl Jungtinė Karalystė nedalyvauja priimant šį reglamentą, ir jis nėra jai privalomas ar taikomas;

⁽²⁾ OL L 176, 1999 7 10, p. 36.

⁽³⁾ 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos sprendimas 1999/437/EB dėl tam tikrų priemonių taikant Europos Sąjungos Tarybos, Islandijos Respublikos ir Norvegijos Karalystės sudarytą susitarimą dėl šių dviejų valstybių asociacijos įgyvendiniant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* (OL L 176, 1999 7 10, p. 31).

⁽⁴⁾ OL L 53, 2008 2 27, p. 52.

⁽⁵⁾ 2008 m. sausio 28 d. Tarybos sprendimas 2008/146/EB dėl Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendiniant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* sudarymo Europos bendrijos vardu (OL L 53, 2008 2 27, p. 1).

⁽⁶⁾ OL L 160, 2011 6 18, p. 21.

⁽⁷⁾ 2011 m. kovo 7 d. Tarybos sprendimas 2011/350/ES dėl Europos Sąjungos, Europos bendrijos, Šveicarijos Konfederacijos ir Lichtenšteino Kunigaikštystės protokolo dėl Lichtenšteino Kunigaikštystės prisijungimo prie Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendiniant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* sudarymo Europos Sąjungos vardu, kiek tai susiję su patikrinimų prie vidaus sienų panaikinimu ir asmenų judėjimu (OL L 160, 2011 6 18, p. 19).

⁽⁸⁾ 2000 m. gegužės 29 d. Tarybos sprendimas 2000/365/EB dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prašymo dalyvauti įgyvendiniant kai kurias Šengeno *acquis* nuostatas (OL L 131, 2000 6 1, p. 43).

⁽¹⁾ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

- (17) šis reglamentas yra Šengeno *acquis* nuostatų, kurias įgyvendinant Airija nedalyvauja pagal Tarybos sprendimą 2002/192/EB ⁽¹⁾, plėtojimas. Todėl Airija nedalyvauja priimant šį reglamentą, ir jis nėra jai privalomas ar taikomas;
- (18) todėl Reglamentas (EB) Nr. 539/2001 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamentas (EB) Nr. 539/2001 iš dalies keičiamas taip:

1. 1 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Jeigu trečioji šalis, įtraukta į II priede pateiktą sąrašą, taiko vizos reikalavimą bent vienos valstybės narės piliečiams, taikomos šios nuostatos:

a) per 30 dienų laikotarpį nuo dienos, kai trečioji šalis įgyvendina vizos reikalavimą, arba tais atvejais, kai vizos reikalavimas, galiojantis 2014 m. sausio 9 d. toliau taikomas, per 30 dienų laikotarpį nuo tos dienos atitinkama valstybė narė apie tai raštu informuoja Europos Parlamentą, Tarybą ir Komisiją.

Tame pranešime:

- i) nurodoma vizos reikalavimo įgyvendinimo data ir atitinkamų kelionės dokumentų ir vizų tipai;
- ii) išsamiai paaiškinamos preliminarios priemonės, kurių atitinkama valstybė narė ėmėsi, siekdama užtikrinti bevizį režimą su atitinkama trečiąja šalimi, ir pateikiama visa susijusi informacija.

Informaciją apie tą pranešimą Komisija nedelsdama paskelbia *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, įskaitant informaciją apie vizos reikalavimo įgyvendinimo datą ir atitinkamų kelionės dokumentų ir vizų tipus.

Jei prieš pasibaigiant šio punkto pirmoje pastraipoje nurodytam terminui trečioji šalis nusprendžia panaikinti vizos reikalavimą, pranešimas neteikiamas arba atšaukiamas, o informacija neskelbiama;

b) Komisija iš karto po a punkto trečioje pastraipoje nurodyto paskelbimo ir konsultuodamasi su atitinkama valstybe narė, imasi veiksmų su atitinkamos trečiosios šalies valdžios institucijomis, visų pirma politikos, ekonomikos ir prekybos srityse, kad vėl būtų vėl taikomas arba įvestas bevizis režimas, ir nedelsdama informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą apie tuos veiksmus;

c) jei per 90 dienų laikotarpį po a punkto trečioje pastraipoje nurodyto paskelbimo dienos ir nepaisant visų pagal b punktą atliktų veiksmų trečioji šalis nepanaikina vizos reikalavimo, atitinkama valstybė narė gali prašyti Komisijos sustabdyti vizos reikalavimo netaikymą tos trečiosios šalies tam tikrų kategorijų piliečiams. Kai valstybė narė pateikia tokį prašymą, ji apie tai informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą;

d) Komisija, svarstydamą, kokių tolesnių veiksmų imtis laikantis e, f arba h punkto, atsižvelgia į priemonių, kurių ėmėsi atitinkama valstybė narė, siekdama užtikrinti bevizį režimą susijusios trečiosios šalies atžvilgiu, rezultatus, į veiksmus, kurių imtasi laikantis b punkto, ir vizos reikalavimo netaikymo sustabdymo pasekmes Sąjungos ir jos valstybių narių išorės santykiams su atitinkama trečiąja šalimi;

e) jei atitinkama trečioji šalis nepanaikina vizos reikalavimo, Komisija ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo a punkto trečioje pastraipoje nurodytos paskelbimo dienos ir vėliau kas laikotarpį, ne ilgesnį nei šeši mėnesiai per bendrą laikotarpį, kuris negali trukti ilgiau nei iki dienos, kurią įsigalioja f punkte nurodytas deleguotasis aktas arba dėl jo pateikiamas prieštaravimas:

- i) atitinkamos valstybės narės prašymu arba savo iniciatyva priima įgyvendinimo aktą, kuriuo laikinai sustabdomas vizos reikalavimo netaikymas tam tikrų kategorijų atitinkamos trečiosios šalies piliečiams ne ilgesniam kaip šešių mėnesių laikotarpiui. Tame įgyvendinimo akte nustatoma data, ne vėliau kaip praėjus 90 dienų po jo įsigaliojimo, nuo kurios turi įsigalioji vizos reikalavimo netaikymo sustabdymas, atsižvelgiant į valstybių narių konsulatų turimus išteklius. Priimdama vėlesnius įgyvendinimo aktus, Komisija gali pratęsti to sustabdymo laikotarpį papildomiems ne ilgesniems kaip šešių mėnesių laikotarpiais ir gali keisti atitinkamos trečiosios šalies piliečių, kurių atžvilgiu sustabdytas vizos reikalavimo netaikymas, kategorijas.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 4a straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros. Nedarant poveikio 4 straipsnio taikymui, sustabdymo laikotarpiais visi įgyvendinimo akte

⁽¹⁾ 2002 m. vasario 28 d. Tarybos sprendimas 2002/192/EB dėl Airijos prašymo dalyvauti įgyvendinant kai kurias Šengeno *acquis* nuostatas (OL L 64, 2002 3 7, p. 20).

nurodytų atitinkamos trečiosios šalies kategorijų piliečiai, kirsdami valstybių narių išorines sienas, privalo turėti vizą; arba

- ii) 4a straipsnio 1 dalyje nurodytam komitetui pateikia ataskaitą, kurioje įvertinama padėtis ir nurodomos priežastys, dėl kurių ji nusprendė nesubdyti vizos reikalavimo netaikymo, ir apie tai informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą.

Toje ataskaitoje atsižvelgiama į visus susijusius veiksmus – tokius, kaip nurodyti d punkte. Remdamiesi ta ataskaita, Taryba ir Europos Parlamentas gali rengti politines diskusijas;

- f) jei per 24 mėnesių laikotarpį nuo a punkto trečioje pastraipoje nurodytos paskelbimo dienos atitinkama trečioji šalis nepanaikina vizos reikalavimo, Komisija pagal 4b straipsnį priima deleguotąjį aktą, kuriuo laikinai 12 mėnesių laikotarpiui sustabdomas II priedo taikymas tos trečiosios šalies piliečiams. Deleguotajame akte nustatoma data, ne vėliau kaip praėjus 90 dienų po jo įsigaliojimo, kurią įsigalioja II priedo taikymo sustabdymas, atsižvelgiant į valstybių narių konsulatų turimus išteklius, ir juo atitinkamai iš dalies keičiamas II priedas. Tas dalinis pakeitimas turi būti daromas prie atitinkamos trečiosios šalies pavadinimo įterpiant išnašą, kurioje nurodoma, kad vizos reikalavimo netaikymas sustabdomas tos trečiosios šalies atžvilgiu, ir nurodomas to sustabdymo laikotarpis.

Nuo II priedo taikymo atitinkamos trečiosios šalies piliečiams sustabdymo įsigaliojimo dienos arba tuo atveju, kai pagal 4b straipsnio 5 dalį pareiškiamas prieštaravimas dėl deleguotojo akto, bet kuris įgyvendinimo aktas, priimtas pagal e punktą dėl tos trečiosios šalies, nustoja galioti.

Tuo atveju, jei Komisija pateikia pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kaip nurodyta h punkte, šio punkto pirmoje pastraipoje nurodytas sustabdymo laikotarpis pratęsiamas šešiais mėnesiais. Toje pastraipoje nurodyta išnaša atitinkamai iš dalies pakeičiama.

Nedarant poveikio 4 straipsnio taikymui, to sustabdymo laikotarpiais atitinkamos trečiosios šalies piliečiai, kurių atžvilgiu taikomas deleguotasis aktas, kirsdami valstybių narių išorines sienas, privalo turėti vizą;

- g) į kitos valstybės narės pagal a punktą pateiktą paskesnę pranešimą dėl tos pačios trečiosios šalies pagal e arba f punktą priimtų priemonių tos trečiosios šalies

atžvilgiu taikymo laikotarpiu vykdomose procedūrose atsižvelgiama nepratešiant tuose punktuose nustatytų terminų ar laikotarpių;

- h) jei per šešių mėnesių laikotarpį nuo f punkte nurodyto deleguotojo akto įsigaliojimo dienos atitinkama trečioji šalis nepanaikina vizos reikalavimo, Komisija gali pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto iš dalies pakeisti šį reglamentą, kad nuoroda į trečiąją šalį iš II priedo būtų perkelta į I priedą;

- i) procedūros, nurodytos e, f ir h punktuose, nedaro poveikio Komisijos teisei bet kada pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo būtų iš dalies keičiamas šis reglamentas siekiant perkelti nuorodą į atitinkamą trečiąją šalį iš II priedo į I priedą;

- j) kai atitinkama trečioji šalis panaikina vizos reikalavimą, atitinkama valstybė narė nedelsdama apie tai informuoja Europos Parlamentą, Tarybą ir Komisiją. Komisija nedelsdama paskelbia pranešimą *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Pagal e arba f punktą priimtas įgyvendinimo arba deleguotasis aktas priimtas dėl atitinkamos trečiosios šalies nustoja galioti praėjus septynioms dienoms po šio punkto pirmoje pastraipoje nurodyto paskelbimo. Jei atitinkama trečioji šalis yra nustačiusi vizos reikalavimą dviejų ar daugiau valstybių narių piliečiams, įgyvendinimo ar deleguotasis aktas dėl tos trečiosios šalies nustoja galioti praėjus septynioms dienoms po pranešimo dėl paskutinės valstybės narės, kurios piliečiams buvo taikomas tos trečiosios šalies vizos reikalavimas, paskelbimo. F punkto pirmoje pastraipoje nurodyta išnaša išbraukiama, nustojus galioti atitinkamam deleguotajam aktui. Komisija nedelsdama paskelbia informaciją apie tą galiojimo pabaigą *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jei atitinkama trečioji šalis panaikina vizos reikalavimą, bet atitinkama valstybė narė apie tai nepraneša pagal šio punkto pirmą pastraipą, Komisija savo iniciatyva nedelsdama paskelbia toje pastraipoje nurodytą pranešimą, ir taikoma šio punkto antra pastraipa.“;

- b) 5 dalis išbraukiama;

2. Įterpiami šie straipsniai:

„1a straipsnis

1. Nukrypstant nuo 1 straipsnio 2 dalies, susidarius ekstremaliajai situacijai vizos reikalavimo netaikymas trečiosios šalies, įtrauktos į II priede pateiktą sąrašą, piliečiams laikinai sustabdomas kaip kraštutinė priemonė pagal šį straipsnį.

2. Valstybė narė gali pranešti Komisijai, jei per šešių mėnesių laikotarpį, palyginti su tuo pačiu praėjusių metų laikotarpiu arba su paskutiniaisiais šešiais mėnesiais iki vizos reikalavimo netaikymo trečiosios šalies, įtrauktos į II priede pateiktą sąrašą, piliečiams įgyvendinimo dienos, ji susiduria su viena ar daugiau toliau nurodytų aplinkybių, dėl kurių susidaro ekstremalioji situacija, kurios ji pati negali ištaisyti, būtent kai žymiai ir staiga padaugėja:

- a) tos trečiosios šalies piliečių, esančių valstybės narės teritorijoje, bet neturinčių teisės joje būti;
- b) tos trečiosios šalies piliečių prašymų suteikti prieglobstį, kurių patenkinimo procentas yra mažas, ir dėl to padaugėjimo valstybės narės prieglobsčio sistema patiria ypatingų sunkumų;
- c) tos trečiosios šalies atmetų readmisijos prašymų dėl jos piliečių, kuriuos jai pateikė valstybė narė.

Su šešių mėnesių laikotarpio iki vizos reikalavimo netaikymo įgyvendinimo dienos, kaip nurodyta pirmoje pastraipoje, duomenimis lyginama tik septynerių metų laikotarpį nuo vizos reikalavimo netaikymo tos trečiosios šalies piliečiams įgyvendinimo dienos.

Pirmoje pastraipoje nurodytame pranešime pateikiamos priežastys, kuriuo pranešimas paremtas, jame pateikiami atitinkami duomenys bei statistika ir išsamiai paaiškinama, kokių preliminarių priemonių atitinkama valstybė narė ėmėsi situacijai ištaisyti. Komisija apie tokį pranešimą nedelsdama informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą.

3. Komisija pagal 2 dalį pateiktus pranešimus nagrinėja atsižvelgdama į:

- a) tai, ar esama 2 dalyje apibūdintų aplinkybių;
- b) valstybių narių, kurios patiria 2 dalyje aprašytos situacijos poveikį, skaičių;
- c) bendrą padaugėjimo, nurodyto 2 dalyje, poveikį migracijos padėčiai Sąjungoje, kaip matyti iš valstybių narių pateiktų duomenų;
- d) Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo agentūros, Europos prieglobsčio paramos biuro ar Europos policijos

biuro (Europol) parengtas ataskaitas, jei to reikia atsižvelgiant į aplinkybes konkrečiu pranešamu atveju;

- e) bendrą viešosios tvarkos ir vidaus saugumo klausimą, pasikonsultavusi su atitinkama valstybe narė.

Komisija informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą apie savo nagrinėjimo rezultatus.

4. Jei Komisija, remdamasi 3 dalyje nurodytu nagrinėjimu ir atsižvelgdama į vizos reikalavimo netaikymo sustabdymo pasekmes Sąjungos ir jos valstybių narių išorės santykiams su atitinkama trečiaja šalimi ir glaudžiai bendradarbiaudama su ta trečiaja šalimi, siekdama rasti alternatyvių ilgalaikių sprendimų, nusprendžia, kad reikia imtis veiksmų, ji per tris mėnesius nuo pranešimo, nurodyto 2 dalyje, gavimo priima įgyvendinimo aktą dėl vizos reikalavimo netaikymo atitinkamos trečiosios šalies piliečiams laikino sustabdymo šešių mėnesių laikotarpiui. Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 4a straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros. Įgyvendinimo akte nustatoma data, nuo kurios įsigalioja vizos reikalavimo netaikymo sustabdymas.

Nedarant poveikio 4 straipsnio taikymui, to sustabdymo laikotarpiais atitinkamos trečiosios šalies piliečiai, kurių atžvilgiu taikomas deleguotasis aktas, kirsdami valstybių narių išorines sienas, privalo turėti vizą.

5. Iki įgyvendinimo akto, priimto pagal 4 dalį, galiojimo laikotarpio pabaigos Komisija, bendradarbiaudama su atitinkama valstybe narė, pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą. Kartu su ataskaita gali būti teikiamas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo iš dalies keičiamas šis reglamentas, siekiant nuorodą į atitinkamą trečiąją šalį iš II priedo perkelti į I priedą.

6. Pateikusi pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto pagal 5 dalį, Komisija gali pratęsti pagal 4 dalį priimto įgyvendinimo akto galiojimą ne ilgesniam kaip 12 mėnesių laikotarpiui. Sprendimas pratęsti įgyvendinimo akto galiojimą priimamas laikantis 4a straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

1b straipsnis

Ne vėliau kaip 2018 m. sausio 10 d. Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą, kurioje įvertinamas 1 straipsnio 4 dalyje numatyto abipusiškumo mechanizmo ir 1a straipsnyje numatyto vizos reikalavimo netaikymo sustabdymo mechanizmo, veiksmingumas, ir prireikus pateikia pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo iš dalies keičiamas šis reglamentas. Dėl tokio pasiūlymo Europos Parlamentas ir Taryba priima sprendimą, laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros.“;

3. 4 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Valstybė narė gali numatyti 1 straipsnio 1 dalyje nurodyto vizos reikalavimo išimtis arba 1 straipsnio 2 dalyje nurodyto vizos reikalavimo netaikymo išimtis šiems asmenims:

- a) diplomatinė, tarnybinių ir (arba) pareiginių ar specialiųjų pasų turėtojams;
- b) civiliams orlaivių ir laivų įgulų nariams, atliekantiems savo pareigas;
- c) į krantą išlipantiems civiliams laivų įgulų nariams, kurie turi jūrininko tapatybės dokumentą, išduotą remiantis Tarptautinės darbo organizacijos 1958 m. gegužės 13 d. Konvencija Nr. 108 arba 2003 m. birželio 16 d. Konvencija Nr. 185 arba 1965 m. balandžio 9 d. Tarptautinės jūrų organizacijos konvencija dėl tarptautinės jūrų laivybos sąlygų lengvinimo;
- d) nelaimės arba avarijos atveju – įguloms ir pagalbos ar gelbėjimo misijų nariams;
- e) laivų, plaukiojančių tarptautiniuose vidaus vandenyse, civiliams įgulų nariams;
- f) tarptautinių tarpvyriausybinių organizacijų, kurių nare yra bent viena valstybė narė, ar kitų subjektų, kuriuos atitinkama valstybė narė pripažįsta tarptautinės teisės subjektais tų organizacijų ar subjektų pareigūnams išduotų kelionės dokumentų turėtojams.“;

b) 2 dalis papildoma šiuo punktu:

„d) nedarant poveikio 1959 m. balandžio 20 d. Strasbūre pasirašytame Europos susitarime dėl vizų panaikinimo pabėgėliams nustatytiems reikalavimams, asmenims, turintiems pabėgėlio statusą, ir asmenims be pilietybės, taip pat kitiems jokios šalies pilietybės neturintiems asmenims, kurie gyvena Jungtinėje Karalystėje arba Airijoje ir turi Jungtinės Karalystės arba Airijos išduotus kelionės dokumentus, kuriuos pripažįsta atitinkama valstybė narė.“;

4. Įterpiami šie straipsniai:

„4a straipsnis

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 182/2011 (*)

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

3. Jei komitetas nuomonės nepateikia, Komisija įgyvendinimo akto projekto nepriima, ir taikoma Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnio 4 dalies trečia pastraipa.

4b straipsnis

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.

2. 1 straipsnio 4 dalies f punkte nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo 2014 m. sausio 9 d. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudojimosi deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Įgaliojimai savaime pratęsimi tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 1 straipsnio 4 dalies f punkte nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

5. Pagal 1 straipsnio 4 dalies f punktą priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per keturis mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

(*) 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).“.

2 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 539/2001 1a straipsnis, iš dalies pakeistas šiuo reglamentu, ir visų pirma jo 2 dalies antros pastraipos nuostatos taikomos taip pat ir trečiosioms šalims, kurių piliečių atžvilgiu vizos reikalavimo netaikymas buvo nustatytas anksčiau nei 2014 m. sausio 9 d.

3 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas pagal Sutartis privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre 2013 m. gruodžio 11 d.

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas
M. SCHULZ

Tarybos vardu
Pirmininkas
V. LEŠKEVIČIUS
